

la Ribera, mas i santuari (*Sant V. d. P.*, a. 1250, *Enci. Cat.* xv, 419; XIII, 577), cf. *Vildecans*.

Viladordis, V. *Ordis* *Villafranueza* nom fals i artificios, V. *Palamó* // *Vilapedrés*, V. *Petrés*.

VILAPISCINA, Santa Eulàlia de ~

Cap a St. Andreu de Palomar (Bna.), entre altres moderns en parla el Baró de Maldà, en unes de les seves passejades cap al *Sitjar* cap a *Badalona* (*Col·legi de la Bona Vida*, 227).

MENC. ANT. 1025: *Sta. Eulalia de Vila Pecina* (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* 1, 77); 1052: *S. Eul. de Villa Piscina* (ibid. 1, 116); 1054: «in *Villa piscina* --- *Villa Picina*» (ib. 117-8); 1082: «in parroquia Sti. Andree apostoli de *Palumbario*, juxta *Villam Piscinam* (Hinojosa, *Reg. Señ. Cat.* 74); 1123: *Ville Picine* (*Cart. S. Cugat* II, 62); 1143: *Villa Piscina* (ib. III, 134). Com que si fos un derivat popular tindria una forma com la de *peix* (PISCIS), no em sé explicar bé aquest nom sinó com mantingut en forma cultista per raó de la parròquia eclesiàstica o com edifici protegit per alts poders públics. El ll. *piscina* és 'viver, estany, bassa' (Varró, Ciceró etc.), amb accs. secundàries com 'abeurador' (Columel·la), però ja llavors apareix molt amb el valor de 'piscina' en uns banys (Livi, Plini), i fins 'piscina escalfada' (Suetoni) i 'piscina pública', com la que hi havia a Roma a la Porta Capena (Livi). Aquest nom barceloní ens pot conservar la memòria d'algun casal balneari amb termes romanes, conservat o restaurat pels Comtes de Barcelona, conservant la memòria d'un edifici respectat des dels temps visigòtics; observem el context del doc. de 1002: un lloc que no s'acontenten amb situar-lo endins la parr. de St. Andreu, però precisen que és vora l'indret conegut «ad *villam piscinam*». Si fos molt immediat al Sitjar, podríem fantasiar que les piscines dels banys s'hi vagin usar com a sitges per a provisió de blat en temps de guerra (setges de Lluís el Piadós, del temps d'Almansor...?).

VILAPRINYÓ

Prop de Castellar de la Ribera. 1061: «Ste. Eulalie de *Castellar* --- de *Villa Prinoni* --- ter, de *Frexano*, in *Villa Prinon* --- in alveo *Aotés* ---» lleg. a l'*Arx. Sols*, esmenant *Prinotí*; el cogn. *Vilaprinjó* jo el trobo a Pradells de Preixens (*BDLC* XII, 158) i *AlcM* en 8 p. de *Segarra*, *Urgell* i *Bages*, i *Vilapreny* al Pla de Cabra. Nom paral·lel al del poble segarrenc *La Prenyanosa*. NL uns 40 k. SSO. de Castellar de la Ribera, modalitat de *Prunyonosa* que deriva de *prunyó*, fruit silvestre semblant a les prunes, de PRUNIONE.

Doncs aquell NL de Castellar deu ser prolongament del genit, pl. *VILLA PRUNIONUM* 'el mas dels prunyons'.

5 VILA-SA-COVA

Interpreto així un NL que només conec per quatre docs. del S. XI, de la rodalia de Terrassa, 1008: in rio de *Vilzocua* (*BABL* VII, 399). 1109: «in lo. q. dic. *Villadocoua* --- q. dic. *Villazocoua*» (ib. p. 48 6). *-cua* pot ser llicó incompleta per *cova*, com en el doc. de 1109 i en tots hi hurà assim. *a-ó* > *o-ó*, i z per ç de l'art. IPSA.

VILATOVAR

Mas i serra en te. de Castellar de La Ribera: oït *bilatobá* a Lladurs (XXXVII, 131.17); així ho grafia M. Riu, situant-ho en la carrerada de la vall de Lord a Bassella, entre Castellar i l'Hostal de les Forques (1ª *Asamblea Penedès*, p. 124; nom derivat de tou 'clot', colle, format com *Tous*, pall. *Touarres*, cast. *Tovar*).

VILAVAQUES, nom d'un lloc prop i al N. de la ciutat de Girona. Notícia única en el cens de 1359, on sovintegen els errors de lletres: «focs d'esgleya de parròquia de *Ramis* e de *Vilavaches*» (*CoDoACA* XII, 104); si diguéssim *vila-de-vaques* seria clarament un nom format com *Coma-de-vaca* o *Vacarisses*. Així desconfiem. Seria potser *VILLARES VACUOS* 'llogarets buidats, abandonats', que havent-s'hi reduït *-arsu-* a *-av-* canviaria *-vacos* en *-vaques* per etim. pop.? O *Mila-vaques* *MILIA VACCAS* amb intrusió en els *NLL* en *Vila-*?

δ) VILA

Compostos amb noms de persona d'origen llatí, català o bíblic.

45 VILACOLUM

Llogaret empordanès, agre. a Torroella de Fluvià.

PRON. *biləkulúm* a Llançà (XXII, 190b 28), i també ho havia sentit des de jove als nostres parents de Torroella, i el meu pare ho deia i escriví sovint en *Prometeu* (del cicle *Bajalta*): sense precisar si es referien a aquest o a *Vilamacolum* (V. art. especial per a aquest poble immediat), altres distingeixen anomenant aquell *Vilacolum* de Dalt (Fortià: Casac. 1920).

MENC. ANT. 974: butlla de Benet VI per a St. Pere de Roda que els distingeix citant-los consecutivament: